

Mirosława Bednarzak-Libera

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego

Dział Naukowo-Oświatowy

m.bednarzak@mhprl.pl

Konferencje naukowe jedną z form popularyzatorskich działalności naukowej Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego jest placówką kulturalną, ale też naukową, co nakłada na nią obowiązek prowadzenia badań. Prace naukowo-badawcze absorbują pracowników od początku działalności tej instytucji. Realizowane są w dwóch obszarach. Pierwszy to badania związane z opracowywaniem zbiorów muzealnych. Pozyskiwane, zgromadzone i zabezpieczone różnego rodzaju eksponaty muzealne powinny być zaopatrzone w opis fizyczny zawierający informacje dotyczące: twórcy obiektu, czasu powstania, miejsca powstania, ewentualnie historii obiektu. Często jest brak takich danych i należy je ustalić w drodze żmudnych dociekań. Efekty tych prac są przede wszystkim odzwierciedlane w księgach inwentarzowych, kartach katalogu naukowego, wypełnionych rekordach w komputerowym programie muzealnym MONA¹. Tylko w niektórych przypadkach badania te znalazły swój efekt w postaci publikacji. Prace badawcze w zakresie opracowywania zbiorów prowadzą w Muzeum dwa działy: inwentaryzacji oraz badawczo-naukowy. Ich zakres uległ znacznej modernizacji i ułatwieniu po zakupie komputerowego systemu MONA i digitalizacji zbiorów Muzeum.

Drugi obszar prac naukowo-badawczych dotyczy dziejów polskiego ruchu ludowego, a w szczególności jego działalności politycznej, oświatowej, społecznej i gospodarczej a także innych podmiotów prowadzących taką działalność na polskiej wsi, a także marginalnie nad historią ruchów chłopskich i ludowych oraz wsi poza granicami naszego kraju. Te badania prowadzone są w niejednakowy sposób.

---

¹ Szerzej o systemie muzealnym MONA zob. <http://www.jws.com.pl/mona/mona3w.html>, [dostęp: 29.09.2020].

Jednym z nich jest indywidualna działalność naukowa pracowników Muzeum, wynikająca z ich zainteresowań badawczych oraz planów badawczych placówki. Drugi został wypracowany we współpracy z badaczami z innych instytucji kultury i środowisk akademickich, a polega na określeniu szczegółowego przedmiotu badań, wyboru ich uczestników, którzy mają je przeprowadzić, organizacji konferencji naukowej lub popularnonaukowej oraz sympozjum i dyskusji panelowej prezentującej wyniki oraz wydanie publikacji tematycznej².

Efekty takich prac naukowo-badawczych prowadzonych przez MHPRL są przedstawiane różnorodnie, a przede wszystkim poprzez:

- artykuły publikowane we własnych publikacjach (czasopiśmie naukowym „Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego”, monografiach autorskich, pracach zbiorowych) oraz zewnętrznych,
- organizowanie i współorganizowanie przez Muzeum konferencji naukowych³ i popularnonaukowych oraz sympozjów, dyskusji panelowych i inne,
- wystawy, których celem jest nie tylko popularyzacja wiedzy o ruchu ludowym, ale także uzupełnienie wiedzy o działalności osób i organizacji ruchu ludowego, historii.

Prowadzona przez Muzeum działalność naukowo-badawcza pełni funkcje pomocnicze w odniesieniu do zgromadzonych zbiorów i ich inwentaryzacji. Stanowi także szeroką podstawę do prowadzenia edukacji historycznej w społeczeństwie. Jest prowadzona poprzez popularyzację wyników badań w różnych formach: organizacje konferencji, sympozjów i dyskusji panelowych oraz działalność edukacyjno-oświatową w tym wystawienniczej a także wydawniczej⁴.

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego prowadziło działalność popularyzatorską prowadzonych prac naukowo-badawczych od początku swojej działalności. W latach 1984–2014 było organizatorem i współorganizatorem ponad 140 konferencji, sympozjów i spotkań o charakterze naukowym lub popularnonaukowym poświęconym: politykom i działaczom polskiego ruchu ludowego, podmiotom organizacyjnym działającym w polskim ruchu ludowym to jest: partiom politycznym, związkom

² Szerzej zob. A. Indraszczyk, *Działalność naukowa w 30-leciu Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*, „Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego” 2014, nr 30, s. 342–346; Z. Mikołajczyk, *Ruch Młodowiejski – jego cele i działalność (Sesja popularno-naukowa na Zamku Królewskim)*, „Zeszyty Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego” 1994, nr 8, s. 261–273.

³ „Konferencja naukowa” to spotkanie grupy naukowców, praktyków i osób zainteresowanych pewnym działem nauki. W ramach spotkania referowane są wyniki badań naukowych lub odbywa się seria krótkich wykładów monograficznych i dyskusji na określony temat. Konferencje, obok publikacji, są jedną z dwóch podstawowych form prezentowania i dyskusowania wyników badań naukowych. Wystąpienia na konferencjach naukowych, w których prezentuje się swoje wyniki badań są nazywane prezentacjami, komunikatami, doniesieniami wstępnymi, referatami. Materiały konferencji mogą być publikowane. Szerzej zob.: *Konferencja czym jest, a czym nie jest?*, <https://www.konferencje.pl/art/konferencja-czym-jest-a-czym-nie-jest,892.htm>, [dostęp, 29.09.2020]

⁴ Szerzej zob. M. Bednarzak-Libera, *Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego na rzecz edukacji historycznej społeczeństwa polskiego*, ...dość, przepraszam zapomniałam.

młodzieży wiejskiej, organizacjom oświatowym, kulturalnym, zawodowym, Ochotniczej Straży Pożarnej, wydarzeniom z najnowszej historii Polski, represjom wobec ruchu ludowego i wsi, partiom i organizacjom chłopskim na świecie, ideologii ruchu ludowego i poszukiwaniu rozwiązań ustrojowych na przyszłość⁵. Ta działalność była kontynuowana w latach kolejnych, co obrazuje tabela nr 1.

Tabela nr 1. Liczba konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych zorganizowanych lub współorganizowanych przez Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w latach 2015–2020*

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość	16	15	6	15	8	4
Razem	64					

* Podano tylko liczbę konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych zorganizowanych do września 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Konferencje Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego...; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2015; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2016; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2017; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2018; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2019.

Z danych zawartych w tabeli nr 1 wynika, że w latach 2015–2020 Muzeum zorganizowało lub współorganizowało po kilka-kilkanaście konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych w każdym roku. Najwięcej, bo 16 zorganizowano w 2015 roku, a najmniej, bo tylko 6 w 2017 roku. W roku 2020 liczba tych form popularyzacji działalności naukowo-badawczej odbiega od normy. Powodem tego była i jest pandemia koronawirusa COVID-19. Spowodowała ona czasowe zamknięcie muzeów i innych obiektów w Polsce, jak również utrudniła organizację tych form działalności muzealnej od marca w kolejnych miesiącach tego roku. Razem w latach 2015–2020 zorganizowano lub współorganizowano 64 konferencje naukowe, popularnonaukowe oraz sympozja i dyskusje panelowe. Ich tematyka została przedstawiona w tabeli nr 2.

Jak już wiadomo, Muzeum było organizatorem lub współorganizatorem tych 64 konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych. Do współpracy w tym zakresie zaprosiło dużo różnych instytucji państwowych, samorządowych, kulturalnych i edukacyjnych i innych. Częste niesamodziel-

⁵ Zob. *Zestawienie konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych zorganizowanych lub współorganizowanych przez Muzeum historii Polskiego ruchu Ludowego w latach 1984–2014*, [w:] A. Indraszczyk, *Działalność naukowa w 30-lecie Muzeum Historii Polskiego ruchu Ludowego*, „Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego” 2014, nr 30, s. 354–364.

ne organizowanie konferencji powodowało, że niektóre z nich odbywały się nie tylko w siedzibie głównej MHPRL i jego Oddziałach w Piasecznie koło Gniewa i w Sandomierzu, ale także w siedzibach współorganizatorów takich jak: Sejm RP, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Biblioteka Główna Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Aula Kryształowa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Kampus Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, Pałac Kazimierzowski-Uniwersytet Warszawski, Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Muzeum Niepodległości w Warszawie, Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej, Muzeum Częstochowskie, Muzeum Regionalne w Siedlcach, I Liceum Ogólnokształcące w Radzynie Podlaskim, Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. J. Zamoyskiego w Zwierzyńcu, Ośrodek doradztwa i doskonalenia Nauczycieli w Siedlcach, Centralna Biblioteka Rolnicza w Warszawie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. W. Gombrowicza w Kielcach, Biblioteka Miejska w Kętrzynie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Kino „Gwiazda” w Kętrzynie, Dom Polonii w Warszawie, Ośrodek Kultury i Sztuki „Rekursy Obywatelskiej” w Radomiu, Urząd Marszałkowski i MODN w Opolu, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Centrum Konferencyjne Ordynatu Polowego w Warszawie. Oprócz wymienionych współorganizatorów byli nimi jeszcze m.in.: Ludowe Towarzystwo Ludowo-Kulturalne, Stowarzyszenie Historyków Wojskowości, Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicja Polska, Związek Młodzieży Wiejskiej, Zakład Historii Ruchu Ludowego, Zarząd Powiatowy PSL w Kętrzynie, Zarząd Powiatowy PSL w Giżycku, Zarząd Powiatowy PSL w Siedlcach⁶ (zob. tabela nr 2).

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego i instytucje, placówki zaproszone do współorganizacji konferencji tworzą często specjalnie powołane komitety organizacyjne do zarządzania konferencją. Komitet organizacyjny gromadzi zwykle listę potencjalnych uczestników, do których wysyła tzw. pierwszy cyrkularz. Jest to zazwyczaj krótka ulotka informująca o miejscu i celu konferencji oraz zawierająca prośbę o wstępne zgłoszenie chęci uczestniczenia w konferencji – zazwyczaj rozsyła się ją na kilka miesięcy przed terminem konferencji. Do osób, które przysłały zgłoszenie chęci uczestnictwa wysyłana jest na kilka miesięcy przed konferencją informacja, w której podane są już zwykle dokładne dane na jej temat, tj. koszty uczestnictwa, lista zaproszonych wykładowców, itd.

Następnym etapem jest selekcja zgłoszeń, które mają najczęściej postać krótkich streszczeń wystąpień zwanych abstraktami. Na podstawie tekstów, a także znajomości dotychczasowego dorobku zgłaszających dokonuje się selekcji wystąpień na wykłady plenarne, ogólne, komunikaty ustne i postery. Selekcja ta

⁶ *Konferencje Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*, <https://mhprl.pl/aktualnosci/konferencje/>, [dostęp: 29.09.2020].

jest dokonywana przez powoływany też przez Muzeum komitet naukowy konferencji, który nie zajmuje się bezpośrednio jej organizacją, lecz złożony jest z autorytetów naukowych w danej dziedzinie. Zaproszenie do udziału w Komitecie naukowym prestiżowej konferencji jest rodzajem szacunku i formą uznania dla dotychczasowych dokonań naukowca. Komitet naukowy ustala też kolejność wystąpień w ramach sesji sekcyjnych i ustanawia przewodniczących poszczególnych sesji.

Podstawową częścią wszystkich konferencji są sesje wykładowe. W ramach sesji kolejni wykładowcy referują wyniki badań, zwykle posiłkując się przy tym wyświetlanymi przeźrocami (slajdami) lub różnymi formami prezentacji multimedialnej. Czas referatu jest zwykle ograniczony i nie przekracza 25 minut. Nad przebiegiem sesji wykładowej czuwa jej przewodniczący lub moderator, który anonsuje kolejnych wykładowców, upomina ich, gdy przekraczają limit czasu oraz ustala kolejność zadawania pytań w czasie dyskusji. Sesje dzielone są zwykle na kilka bloków. Po zakończeniu wyodrębnionych bloków tematycznych lub na koniec konferencji odbywa się, również ograniczona w czasie, publiczna dyskusja, w trakcie której można zadawać referentom pytania. Między blokami tematycznymi, odbywają się przerwy kawowe oraz przerwa obiadowa. Bardzo często w trakcie przerw na kawę odbywają się ożywione dyskusje kulturalowe.

W ramach dużych konferencji, takich jak kongres, odbywają się zwykle sesje plenarne, w których uczestniczyć mają w zamyśle wszyscy oraz sesje panelowe, które często odbywają się równoległe do siebie i są przeznaczone dla grup osób zainteresowanych określonymi, wąskimi wycinkami badań. Wykłady w ramach sesji panelowych (sekcyjnych) dzieli się też czasami na wykłady na zaproszenie, wykłady pełne i krótkie komunikaty ustne.

Szczegółowy program konferencji jest ostatecznie ustalany na kilka tygodni przed konferencją przez komitet organizacyjny i wysyłany w formie programu jako zaproszenie do wszystkich osób, które zarejestrowały swój udział na konferencji. Od tego momentu nie ma już zwykle możliwości rejestrowania swojego udziału w konferencji.

Do zadań komitetu organizacyjnego należy też zwykle druk materiałów konferencyjnych, na które składa się zwykle: dokładny program konferencji, skorowidz nazwisk uczestników, oraz zbiór nadesłanych abstraktów lub artykułów⁷.

Jak już wspomniano konferencje naukowe, popularnonaukowe oraz sympozja, dyskusje panelowe, są jedną z podstawowych form prezentowania i dyskusowania wyników badań naukowych przez Muzeum. Czas ich trwania bywa różny. Najczęściej odbywają się w jeden albo dwa dni (zob. tabela nr 2).

Muzeum stosuje różne rodzaje tych form. Szczegółowo można podzielić je na: największe konferencje, (tradycyjne) konferencje, sympozja, dyskusje panelowe

---

⁷ *Konferencje Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego...*

i inne. Największą konferencją, zwaną kongresem MHPRL współorganizuje od 1995 r., co pięć lat. Jest to Kongres Historyków Wsi i Ruchu Ludowego⁸. W roku 2015 odbył się już piąty tego typu kongres⁹. Był zgromadzeniem osób, bardzo często przedstawicieli pochodzących z jednego lub wielu środowisk, których łączyła zaproponowana przez Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne (głównego organizatora kongresu) tematyka kongresu. Celem wspólnych obrad było omówienie jakiegoś problemu, wymiana poglądów i doświadczeń, podjęcie wniosków i ustalenie toku dalszego działania. Trwał dwa lub więcej dni i zgromadził dużą ilość uczestników. Na tego rodzaju konferencjach występuje też duża rotacja uczestników w czasie jej trwania, gdyż wiele osób przejeżdża na nie, aby wysłuchać określonego wykładu plenarnego, lub wziąć udział tylko w jednej z sesji wykładowych. W ramach tego rodzaju konferencji odbywają się dziesiątki równoległych sesji wykładów, komunikatów i paneli dyskusyjnych, natomiast nie organizuje się zwykle w ich ramach warsztatów i pozostawiają one mało czasu na nieformalne dyskusje.

Z kolei (tradycyjne) konferencje są najczęściej spotykane w działalności Muzeum. odbywają się w gronie naukowców, praktyków i osób zainteresowanych danym obszarem nauki. Trwają najczęściej jeden dzień, a niekiedy dwa. Mają charakter naukowy lub popularnonaukowy. Gromadzą zwykle ok. kilkudziesięciu uczestników. Większość uczestników tego rodzaju konferencji uczestniczy w nich od początku do końca. W ramach nich odbywają się kilka sesji wykładowych oraz jest pozostawiany czas na nieformalne dyskusje. Podczas takich spotkań prezentowane są bardzo często wyniki badań naukowych, których wnioski mogą być publikowane. Na przestrzeni lat 2015–2020 zorganizowano 55 (tradycyjnych) konferencji naukowych i popularnonaukowych (zob. tabela nr 2).

Muzeum organizuje też sympozja. Są od strony organizacyjnej bardzo podobne do typowych konferencji. Sympozja zwykle dotyczą węższego niż konferencje zakresu tematycznego. Gromadzą specjalistów i profesjonalistów w określonej dziedzinie, których wystąpienia poświęcone są omawianiu określonych zagadnień, analizowaniu konkretnych tematów, wyciąganiu wniosków i stawianiu tez. Bardzo często sympozja mają charakter naukowy, bywają ściśle związane ze środowiskiem akademickim. W latach 2015–2020 zorganizowano 2 seminaria (zob. tabela nr 2).

Inna formą wykorzystywaną w działalności popularyzatorskiej badań naukowo-badawczych przez MHPRL są panele dyskusyjne. W ich ramach, przewodniczący panelu wygłasza ograniczoną mowę wprowadzającą, po czym rozpoczyna się

⁸ Zob. np.: D. Pasiak-Wąsik, *Sprawozdanie z III Kongresu Historyków Wsi i Ruchu Ludowego*, „Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego” 2006, nr 22, s. 273–275; A. Indraszczyk, *Sprawozdanie z V Kongresu Historyków Wsi i Ruchu Ludowego*, tamże 2015, nr 31, s. 299–301.

⁹ Szerzej zob. A. Indraszczyk, *Sprawozdanie z V Kongresu Historyków Wsi i Ruchu Ludowego*, tamże 2015, nr 31, s. 299–301.

wolna dyskusja, której przebieg organizuje na bieżąco przewodniczący. Tą formę w okresie sprawozdawczym zorganizowano czterokrotnie (zob. tabela nr 2).

Oprócz tego w ramach wszystkich przedstawionych powyżej rodzajów konferencji organizowanych lub współorganizowanych przez MHPRL odbywają się różnego rodzaju imprezy integracyjne, które umożliwiają (przynajmniej w teorii) mniej formalne dyskusje naukowe w spontanicznie tworzących się grupach.

Jak już wspomiano, w roku 2020 z uwagi na ograniczenia w działalności MHPRL wynikające z pandemii koronawirusa COVID-19 zakazującego przez pewien czas bezpośredniego kontaktu z ludźmi w placówce wprowadzono nowe formy popularyzacji. Wykorzystano możliwość kontaktu z zainteresowanymi pracą Muzeum nie w sposób bezpośredni, ale elektronicznie/internetowo on-line. W ten sposób została zorganizowana konferencja naukowa „Gorzki smak zwycięstwa. Polski bilans II wojny światowej”, a nawet Webinarium „100-lecie Rządu Obrony Narodowej”. Muzeum zorganizowało 10 sierpnia 2020 r. po raz pierwszy webinarium, czyli rodzaj internetowego seminarium prowadzonego i realizowanego za pomocą technologii webcast, która umożliwia obustronną komunikację między prowadzącym spotkanie a uczestnikami, z wykorzystaniem wirtualnych narzędzi. W założeniu ma ta forma też przypominać tradycyjne spotkanie i umożliwić kontakt mimo dużych odległości. Webinary wykorzystują transmisję audiowizualną do przekazywania informacji między prowadzącym a uczestnikami seminarium. Prelegent i jego odbiorcy widzą się wzajemnie i mogą się komunikować, mimo że przybywają w oddalonych od siebie miejscach¹⁰ (zob. tabela nr 2).

W czasie wszystkich wymienionych form konferencji organizowanych i współorganizowanych przez MHPRL wyniki swoich prac badawczych referują nie tylko zaproszeni badacze, ale i pracownicy tacy jak: dr Janusz Gmitruk, dr hab. Jerzy Mazurek, dr hab., prof. UP-H w Siedlcach Arkadiusz Indraszczyk, prof. dr hab. Romuald Turkowski, dr Ryszard Miazek, dr Mirosława Bednarzak-Libera, dr Mateusz Ratyński, mgr Iga Zamojska, mgr Michał Wojtowicz, mgr Zenon Kaczyński, mgr Marek Lidzbarski¹¹.

Z tabeli nr 2 wynika, że konferencje naukowe, popularnonaukowe oraz sympozja i dyskusje panelowe były poświęcone różnej problematyce. Duża ich liczba jest poświęcona uczczeniu rocznic wpisujących się w dzieje ruchu ludowego. W okresie tym dużo uwagi poświęcono w 2015 r. upamiętnieniu 120 rocznicy powstania ruchu ludowego organizując kilka konferencji. Z kolei rok 2018 zdominowały konferencje poświęcone uczczeniu setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez naród polski, w tym „Pięciu Ojcom Odnowicielom Rzeczypospolitej Polskiej”. W analizowanym okresie uhonorowano też 55. rocznice powstania Zakładu Historii Ruchu Ludowego, placówki związanej z działalnością badawczą, biblioteczną

---

¹⁰ Szerzej zob. np.; *Webinar*, <https://www.semtec.pl/sloownik-seo/webinar/>, [dostęp. 5.10.2020]

¹¹ *Zob. Konferencje Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego...*

i archiwalną na rzecz ruchu ludowego. Nie zapomniano też o 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej, 75. i 76. rocznicy powstania Batalionów Chłopskich, 80. rocznicy deportacji ludności polskiej do Kazachstanu, 73. rocznicy zbrodni wołyńskiej, 70. rocznicy rozwiązania Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, 25 latach stosunków sąsiedzkich Polski-Białorusi, 60. i 90. rocznicy powstania Związku Młodzieży Wiejskiej, 100-leciu Rządu Obrony Narodowej, 100. rocznicy powstania Polskiego Stronnictwa Ludowego, 100 lat polskiej policji. Pochylnono się z uwagom wydarzeniom i organizacjom, faktom z najnowszej historii Polski, w tym uczestnictwa w nich ruchu ludowego takim jak: „Proces Szesnastu”, zamach majowy, II wojna światowa, zbrodnia wołyńska, wolnym wyborem parlamentarnym w 1889 r., Centralnemu Kierownictwu Ruchu Ludowego, Ochotniczej Straży Pożarnej, Polskiej Komisji Likwidacyjnej, Rządowi Ludowemu w Lublinie, Sejmowi Ustawodawczemu, samorządowi województwa Mazowieckiego, Kresy i innym. Poświęcone są przybliżeniu oraz popularyzacji życia a także działalności polityków i działaczy polskiego ruchu ludowego takich jak: Wincenty Witos, Maciej Rataj, Stanisławowi Mikołajczykowi, Franciszek Kamiński, Adam Chętnik, Władysław Cholewa i inni. Niektóre konferencje były tematycznie dotyczące ideologii ruchu ludowego i poszukiwaniu rozwiązań ustrojowych na przyszłość.

Tabela nr 2. Zastawienie konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych zorganizowanych lub współorganizowanych przez Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w latach 2015–2020*

Lp.	Tytuł	Forma	Data	Miejsce
1.	W 55. rocznicę powstania Zakładu Historii Ruchu Ludowego	Konferencja naukowa	26.01. 2015	Sejm RP
2.	Doświadczenia parlamentarne ruchu ludowego w latach 1989–2015	Konferencja naukowa	27.02.2015	Sejm RP
3.	Historycy i działacze – wspomnienia o gen. Franciszku Kamińskim w 15. rocznicę śmierci	Dyskusja panelowa	5.03.2015	Siedziba główna MHPRL
4.	70. rocznicy „Procesu Szesnastu”	Dyskusja panelowa	18.03.2015	Oddział MHPRL w Sandomierzu
5.	Partie i ruchy ludowe w Europie i na świecie wobec problemów współczesności. Bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne	Konferencja naukowa	20.03.2015	Biblioteka Główna SGGW w Warszawie
6.	Adam Chętnik – uczoney, społecznik, patriota, polityk	Konferencja naukowa	20.04. 2015	Sejm RP

7.	W 70. rocznicę zakończenia II wojny światowej. Polski bilans II wojny światowej	Konferencja naukowa	4.05.2015	Muzeum Niepodległości w Warszawie
8.	Ruch ludowy na Lubelszczyźnie w 120. rocznicę jego powstania	Konferencja naukowa	10.06.2015	I Liceum Ogólnokształcące w Radzynie Podlaskim
9.	120 rocznica powstania politycznego ruchu ludowego w Polsce	Konferencja naukowa	13.06.2015	Muzeum Częstochowskie
10.	Chłopski czyn zbrojny w okresie II wojny światowej w 75. rocznicę powstania Batalionów Chłopskich	Konferencja naukowa	22.06.2015	Sejm RP
11.	Maciej Rataj (1884–1940) nauczyciel, ludowiec, mąż stanu, polityk	Konferencja naukowa	25.06.2015	Ministerstwo Edukacji Narodowej
12.	Kresy wczoraj, dzisiaj, jutro	Konferencja naukowa	10.07.2015	Muzeum Niepodległości w Warszawie
13.	V Kongres Historyków Wsi i Ruchu Ludowego w Warszawie	Konferencja naukowa	2–3.09.2015	Uniwersytet Warszawski, Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego
14.	120 lat polskiego ruchu ludowego	Konferencja naukowa	19.09.2015	Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. J. Zamoyskiego w Zwierzyńcu
15.	Życie i czyny niezłomnych kobiet wiejskich polski podziemnej w pamięci i działaniu pokoleń XXI wieku	Konferencja popularyzatorska	26–27.09.2015	Centralna Biblioteka Rolnicza w Warszawie
16.	W 120. rocznicę powstania ruchu ludowego „Żywią i bronią”. Chłopi częścią narodu polskiego	Konferencja naukowa	2–3.10.2015	Muzeum Regionalne w Siedlcach
17.	Inspiracje Feliksa Mostowicza. W 80. rocznicę deportacji ludności polskiej do Kazachstanu	Dyskusja panelowa	20.01.2016	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej

18.	W obronie demokracji parlamentarnej	Konferencja naukowa	25.01. 2016	Sejm RP
19.	Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie” w setną rocznicę powstania	Konferencja naukowa	30.01.2016	Wydział Politologii UMCS
20.	120 lat polskiego ruchu ludowego	Symposium naukowe	1.02.2016	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. W. Gombrowicza w Kielcach
21.	Przyczyny i skutki zamachu majowego 1926 r.	Konferencja naukowa	9.05.2016	Sejm RP)
22.	120-lecie Mazurskiej Partii Ludowej	Konferencja naukowa	21.05. 2016	Kino „Gwiazda” w Kętrzynie
23.	Kresy 2016 wczoraj, dzisiaj, jutro	Konferencja naukowa	9.07.2016	Muzeum Niepodległości
24.	73. rocznica zbrodni wołyńskiej– zagłady polskiej ludności Kresów Wschodnich II RP dokonanej przez nacjonalistów ukraińskich	Konferencja naukowa	11.07.2016	Sejm RP
25.	Gorycz zwycięstwa. 70. rocznica rozwiązania Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie	Konferencja naukowa	15.09.2016	Siedziba główna MHPRL
26.	Związki Wincentego Witosa z Henrykiem Sienkiewiczem i Władysławem Reymontem	Konferencja naukowa	08.10.2016	Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach
27.	W 76. rocznicę powołania Batalionów Chłopskich	Konferencja naukowa	10.10.2016	Sejm RP
28.	I Symposium Polonijne UW: Brazylia	Konferencja naukowa	25.10.2016	CESLA, siedziba główna MHPRL
29.	Polska-Białoruś, 25 lat stosunków sąsiedzkich	Konferencja naukowa	28.11.2016	Dom Polonii w Warszawie
30.	Symposium poświęcone Stanisławowi Mikołajczykowi w 50. rocznicę śmierci 13 grudnia 1966 r.	Symposium naukowe	12.12.2016	Sejm RP
31.	Konferencja naukowa z okazji 50. rocznicy śmierci Stanisława Mikołajczyka	Konferencja naukowa	16.12.2016	Biblioteka Miejska w Kętrzynie
32.	W obronie demokracji. Polskie wybory parlamentarne 1930–1947	Konferencja naukowa	27.02. 2017	Sejm RP)

33.	Drogi do zjednoczenia ruchu ludowego – historia i współczesność	Konferencja naukowa	15.03.2017	Siedziba główna MHPRL
34.	Konferencja naukowa związana z 60. rocznicą powstania Związku Młodzieży Wiejskiej	Konferencja naukowa	13.05.2017	Aula Kryształowa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
35.	Odkryj krajobraz kulturowy z etnologami i antropologami	Konferencja naukowa	16.09.2017	Siedziba główna Muzeum
36.	Oświata i szkolnictwo na wsi w II Rzeczypospolitej. Najnowsze badania historyków	Konferencja naukowa	26.09.2017	Siedziba główna Muzeum
37.	60 rocznica powstania Związku Młodzieży Wiejskiej na Uniwersytecie Warszawskim	Konferencja naukowa	06.11.2017	Pałac Kazimierzowski- Uniwersytet Warszawski
38.	Pomysł na Polskę w koncepcjach ruchu socjalistycznego, ludowego i narodowo-demokratycznego	Konferencja naukowa	29.01.2018	Sejm RP
39.	Maciej Rataj- Marszałek Sejmu II RP	Konferencja naukowa	19.02.2018	Sejm RP
40.	Rola strażaków w odzyskaniu niepodległości	Konferencja naukowa	16.04.2018	Sejm RP
41.	Bohaterowie drugiego planu w walce o niepodległość (II edycja)	Konferencja naukowa	17.04.2018	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej)
42.	Roman Dmowski. Niepodległość, Dziedzictwo, Pamięć” zorganizowaną w ramach „Roku Pięciu Ojców Odnowicieli Rzeczypospolitej Polskiej: Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Macieja Rataja i Wincentego Witosa”	Konferencja naukowa	25.04.2018	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej
43.	Konferencja naukowa upamiętniająca 90. rocznicę powstania Związku Młodzieży Wiejskiej	Konferencja naukowa	11.05.2018	Kampus Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

44.	Józef Piłsudski. Niepodległość. Dziedzictwo. Pamięć.” zorganizowaną w ramach „Roku Pięciu Ojców Odnowicieli Rzeczypospolitej Polskiej: Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Macieja Rataja i Wincentego Witosa”	Konferencja naukowa	14.05.2018	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej
45.	Historia Sanktuarium, Maryjnego w Piasecznie	Konferencja naukowa	26.05.2018	Oddział MHPRL w Piasecznie
46.	Ignacy Paderewski. Niepodległość. Dziedzictwo. Pamięć” zorganizowaną w ramach „Roku Pięciu Ojców Odnowicieli Rzeczypospolitej Polskiej: Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Macieja Rataja i Wincentego Witosa”	Konferencja naukowa	21.06.2018	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej
47.	Współczesne wymiary samorządności. 20 lat reformy samorządności na Mazowszu	Konferencja naukowa	11.07.2018	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej
48.	Powstanie i działalność Polskiej Komisji Likwidacyjnej 28 X 1918 r. w Galicji – pierwszego polskiego rządu dzielnicowego	Konferencja naukowa	14.09.2018	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej
49.	XIV Forum Historyków Wojskowości	Konferencja naukowa	21–22.09.2018	Siedziba główna MHPRL
50.	Aby Polska była niepodległa i ludowa. Działalność polskiego ruchu ludowego na tle innych ruchów społeczno-politycznych	Konferencja naukowa	29.10.2018	Sejm RP
51.	Ludowa wizja Niepodległej. Rząd ludowy w Lublinie	Konferencja naukowa	14.11.2018	Wydział Politologii UMCS
52.	Kobiety wiejskie w walce o Niepodległość	Konferencja naukowa	28.11.2018	Siedziba główna MHPRL

53.	Sejm Ustawodawczy 1919–1922 zorganizowaną w 100. rocznicę powołania Sejmu Ustawodawczego II RP	Konferencja naukowa	21.01.2019	Sejm RP
54.	Samorządowy Kongres Ziemi Radomskiej	Konferencja naukowa	23.03.2019	Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursy Obywatelskiej” w Radomiu
55.	Rocznice wielu znaczeń 1919–1939–1989–2019	Konferencja naukowa	23–24.05.2019	Urząd Marszałkowski i MODN w Opolu
56.	W drodze do demokracji –ludowcy wobec wyzwań dziejowych” 30.rocznica wolnych wyborów parlamentarnych	Konferencja naukowa	07.06.2019	Siedziba główna MHPRL
57.	„Władysław Cholewa. W 75 rocznice Akcji „Burza””	Konferencja naukowa	10.06.2019	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie
58.	100 lat polskiej policji. Historia i współczesność	Konferencja naukowa	6.09.2019	Centrum Konferencyjne Ordynatu Połowego w Warszawie
59.	Od Wersalu do Poczdamu. Węzłowe problemy niepodległości i bezpieczeństwa Polski	Konferencja naukowa	04–05.10.2019	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej
60.	Misja i rola Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w dziejach ruchu ludowego	Konferencja naukowa	03.12.2019	Siedziba główna MHPRL
61.	Ludowa i socjalistyczna wizja niepodległej Polski	Konferencja naukowa	20–21.01.2020	Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej Siedziba główna MHPRL
62.	Spotkania dyskusyjne poświęconego Centralnemu Kierownictwu Ruchu Ludowego w 80. rocznicę powstania oraz pamięci gen. Franciszka Kamińskiego Komendanta Głównego Batalionów Chłopskich w 20. rocznicę śmierci	Dyskusja panelowa	02.03.2020	Siedziba główna MHPRL

63.	„Gorzki smak zwycięstwa. Polski bilans II wojny światowej”	Konferencja naukowa – on-line	08–09.05.2020	Muzeum Niepodległości Siedziba główna MHPRL
64.	„100-lecie Rządu Obrony Narodowej”	Webinarium	10.08.2020	Strona internetowa, transmisja on-line http://witos-niepodlegla.pl/

* Podano tylko liczbę konferencji naukowych, popularnonaukowych oraz sympozjów i dyskusji panelowych zorganizowanych do września 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Konferencje*, [w:] *Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego....*; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2015; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2016; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2017; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2018; Sprawozdanie z działalności merytorycznej – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie za rok 2019.